

Bruselj, 26.2.2021
COM(2021) 54 final/2

2021/0031 (COD)

This document corrects document COM(2021) 54 final of 12.02.2021
Concerns all language versions.
Addition of the interinstitutional reference.
The text shall read as follows:

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Uredbe (ES) št. 138/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o ekonomskih računih za kmetijstvo

(Besedilo velja za EGP)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Eurostat že desetletja zbira kmetijsko statistiko o kmetijstvu EU. Danes so vanjo zajeti različni vidiki: struktura kmetij, ekonomski računi za kmetijstvo, živinoreja in rastlinska pridelava, ekološko kmetovanje, cene kmetijskih proizvodov, pesticidi, hranila in drugi kmetijsko-okoljski vidiki. Glavni cilji so spremljanje in ocenjevanje skupne kmetijske politike (SKP) in drugih pomembnih politik EU ter podpora oblikovanju politik.

Potem ko je bilo leta 2016 to zbiranje podatkov ocenjeno¹, je bilo ugotovljeno, da ga je treba posodobiti, da bi se upoštevale spremembe v kmetijstvu, SKP in drugih povezanih politikah EU. „Strategija za kmetijsko statistiko do leta 2020 in pozneje“² je pomemben program za posodobitev kmetijske statistike Evropske unije, ki ga vodi Evropska komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami. Strategijo podpira Odbor za evropski statistični sistem in je del programa ustreznosti in uspešnosti predpisov (REFIT), katerega cilj je racionalizirati in izboljšati evropski statistični sistem za kmetijstvo (EASS). Strategija upošteva tudi mednarodna priporočila, kot so smernice Medvladnega panela za podnebne spremembe za poročanje o emisijah toplogrednih plinov in standardi Organizacije ZN za prehrano in kmetijstvo, ter sledi globalni strategiji ZN za izboljšanje statistike o kmetijstvu in podeželju.

Kmetijstvo je gospodarsko razmeroma majhen sektor, vendar pokriva skoraj polovico ozemlja EU in zagotavlja večino njene hrane, kar jamči varnost hrane in prehransko varnost. Močno vpliva na podnebne spremembe in okolje; od njega so odvisne številne podeželske skupnosti. EU na tem področju potrebuje kar najnatančnejše informacije, da bi lahko v korist vseh evropskih državljanov oblikovala politike s kar najbolj učinkovitim in uspešnim dodeljevanjem znatnih proračunskih sredstev SKP in povezanih ukrepov, in sicer v več razsežnostih. Poleg tega je kmetijstvo v sporočilu Komisije o evropskem zelenem dogovoru³ osrednjega pomena, zlasti v strategiji „od vil do vilic“.

Uspešnost kmetijskega sektorja kot celote se lahko oceni tako, da se informacije o spremembah obsega in cen kmetijskih proizvodov in storitev združijo v okviru računovodske strukture. V ta namen ekonomski računi za kmetijstvo (ERK) zagotavljajo niz primerljivih podatkov, ki ključnim uporabnikom, zlasti Generalnemu direktoratu Komisije za kmetijstvo in razvoj podeželja (GD AGRI), nudijo pomembne informacije na makroekonomski ravni.

ERK kot satelitski račun Evropskega sistema računov (ESR 2010) zelo natančno upoštevajo metodologijo za nacionalne račune. Vendar je treba za njihovo izdelavo določiti ustrezna pravila in metode. V skladu s sedanjo metodologijo države članice Eurostatu od leta 2000 zagotavljajo nacionalne in regionalne ekonomske račune za kmetijstvo. Leta 2004 je začela veljati Uredba (ES) št. 138/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. decembra 2003 o

¹ SWD(2017) 96 – Delovni dokument služb Komisije – ocena, priložen dokumentu z naslovom *Strategy for Agricultural Statistics 2020 and beyond and subsequent potential legislative scenarios* (Strategija za kmetijsko statistiko do leta 2020 in pozneje ter možni zakonodajni scenariji v prihodnosti) (na voljo samo v angleščini).

²

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/749240/749310/Strategy+on+agricultural+statistics+Final+version+for+publication.pdf> (na voljo samo v angleščini).

³

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o evropskem zelenem dogovoru COM(2019) 640, 11.12.2019.

ekonomskih računih za kmetijstvo v Skupnosti⁴, ki je formalizirala del o ekonomskih računih na nacionalni ravni; od takrat je bila šestkrat spremenjena. Računi na regionalni ravni sicer niso bili vključeni v Uredbo, vendar jih skoraj vse države članice redno posredujejo na podlagi neformalnega dogovora. To ni optimalno, saj statistika, za katero velja neformalni dogovor, uradno ni del ERK in zanjo ni zavezujočih obveznosti ali zagotovil glede posredovanja. Ker so regionalni ekonomski računi za kmetijstvo zrela statistika, ki je pomembna, bi jih bilo treba formalizirati z vključitvijo v uredbo o ERK. To je edini način za zagotavljanje njihove kakovosti. Evropsko računsko sodišče je to vprašanje opredelilo v posebnem poročilu št. 01/2016⁵, v katerem je priporočilo formalizacijo regionalnih ekonomskih računov za kmetijstvo. Komisija je to ugotovitev potrdila.

V posebnem poročilu št. 01/2016 je bilo ugotovljeno tudi, da je poročanje o kakovosti ERK pomanjkljivo. Eurostat od leta 2016 izvaja to priporočilo, države članice EU (z zelo malo izjemami) pa od leta 2019 pripravljajo poročila o kakovosti ERK glede na zahteve iz člena 12(2) Uredbe (ES) št. 223/2009⁶. Vendar člen 12 določa posebno vključitev zahtev glede poročanja o kakovosti za sektorsko zakonodajo, kar omogoča, da se poleg rokov za posredovanje podatkov opredelijo načini, strukture, pogostost in kazalniki ocenjevanja poročil o kakovosti. Natančna ureditev poročanja o kakovosti je trenutno le neformalna in bi jo bilo zato treba formalizirati v skladu s temi obstoječimi zahtevami iz Uredbe (ES) št. 223/2009.

Kar zadeva podatke na nacionalni ravni, države članice za namen ERK posredujejo prve ocenjene podatke (rok novembra referenčnega leta n), druge ocenjene podatke (rok januarja leta $n+1$) in končne podatke (rok septembra leta $n+1$). Drugi podatki prehitro sledijo prvim, da bi se kakovost lahko optimalno izboljšala, zato je treba roke za pošiljanje podatkov za drugo oceno podaljšati za 2 meseca, tj. prestaviti s konca januarja na konec marca leta, ki sledi referenčnemu letu.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Da bi lahko oblikovalci politik, podjetja in širša javnost sprejemali ustrezne odločitve na podlagi dokazov, mora biti statistika zanesljiva in visokokakovostna.

Zgoraj omenjena strategija kmetijske statistike za leto 2020 vključuje naslednje ključne cilje:

- pripravo visokokakovostne statistike, ki uspešno in učinkovito izpolnjuje potrebe uporabnikov;
- izboljšanje usklajenosti in doslednosti evropske kmetijske statistike.

Tri področja, vključena v ta predlog, neposredno prispevajo k doseganju teh ciljev.

⁴ Uredba (ES) št. 138/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. decembra 2003 o ekonomskih računih za kmetijstvo v Skupnosti (UL L 33, 5.2.2004, str. 1).

⁵ Posebno poročilo št. 1/2016: Ali je sistem Komisije za merjenje smotrnosti poslovanja v zvezi z dohodki kmetov dobro zasnovan in temelji na zanesljivih podatkih?

⁶ Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. Marca 2009 o evropski statistiki ter razveljavitvi Uredbe (ES, Euratom) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti (UL L 87, 31.3.2009, str. 164).

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Glavno vodilo evropskega statističnega programa⁷ za obdobje 2013–2017 (podaljšan do 2020⁸) je zagotavljanje kakovostne statistike za podpiranje evropskih politik. Okoljska in kmetijska statistika sta eden od treh stebrov priprave statistike v okviru tega programa. Med pomembne cilje programa spadajo „preučitev in poenostavitev zbiranja kmetijskih podatkov v skladu s pregledom SKP po letu 2013 ter preoblikovanje postopkov zbiranja kmetijskih podatkov, zlasti s ciljem izboljšati kakovost in pravočasnost zagotovljenih podatkov“. Ta pobuda uresničuje navedeni cilj.

Z zagotavljanjem boljših podatkov za ocenjevanje trajnosti kmetijskega sektorja, kar zadeva okolje, ljudi, regije in gospodarstvo, bo evropski statistični sistem za kmetijstvo prispeval tudi k vsaj dvema od šestih prednostnih nalog⁹ Komisije Ursule von der Leyen, in sicer:

- k Evropskemu zelenemu dogovoru s temeljnima strategijama „od vil do vilic“ in za biotsko raznovrstnost; ter
- h gospodarstvu za ljudi.

Kmetijska statistika pa je koristna tudi pri drugih prednostnih nalogah Unije ali držav članic, ki vplivajo na ali na katere vplivata kmetijstvo in razvoj podeželja.

Poleg tega predlog za program za enotni trg¹⁰, o katerem trenutno poteka medinstitucionalna razprava, zagotavlja okvir za financiranje razvoja, priprave in izkazovanja evropske statistike. Za izvajanje politik Unije so potrebne visokokakovostne, primerljive in zanesljive statistične informacije o gospodarskih, socialnih, teritorialnih in okoljskih razmerah v Uniji. Evropska statistika prav tako omogoča evropskim državljanom razumevanje demokratičnega procesa in razprav o sedanjosti in prihodnosti Unije ter sodelovanje v njih. Pri kmetijski statistiki je poudarek na zagotavljanju pravočasnih in ustreznih podatkov za potrebe skupne kmetijske politike, skupne ribiške politike in politik, povezanih z okoljem, prehransko varnostjo in dobrobitjo živali.

Kmetijska statistika zagotavlja visokokakovostne statistične dokaze za izvajanje in spremljanje SKP. SKP učinkovito spodbuja ustvarjanje delovnih mest ter pametno, trajnostno in vključujočo rast v Uniji. Poleg socialnih ciljev je cilj politike razvoja podeželja, ki je sestavni del SKP, izboljšati konkurenčnost in trajnost kmetijske proizvodnje. Skupna kmetijska politika zajema več kot 37 % celotnega proračuna Unije v skladu z večletnim finančnim okvirom za obdobje 2014–2020.

Kmetijska statistika je vse bolj potrebna tudi za druge ključne politike Unije, kot so evropski zeleni dogovor, okoljska in podnebna politika, trgovinska politika, socialna politika, regionalna politika itd.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

⁷ Sedanji program je bil vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 99/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2013 o evropskem statističnem programu za obdobje 2013–2017. Z Uredbo (EU) 2017/1951 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 je bil podaljšan do leta 2020.

⁸ Uredba (EU) 2017/1951 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o spremembi Uredbe (EU) št. 99/2013 o evropskem statističnem programu za obdobje 2013–2017 s podaljšanjem programa do leta 2020 (UL L 284, 31.10.2017, str. 1).

⁹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_sl.

¹⁰ COM(2018) 441.

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga za evropsko statistiko je člen 338 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Evropski parlament in Svet v skladu z rednim zakonodajnim postopkom sprejemata ukrepe za pripravo statistike, kadar je to potrebno, da lahko Unija izpolnjuje svojo vlogo. Člen 338 določa zahteve za pripravo evropske statistike in navaja, da mora izpolnjevati standarde nepristranskosti, zanesljivosti, objektivnosti, znanstvene neodvisnosti, stroškovne učinkovitosti in statistične zaupnosti.

Pravna podlaga poročil o kakovosti je člen 12 Uredbe (ES) št. 223/2009.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Načelo subsidiarnosti se uporablja, če predlog ne spada v izključno pristojnost Unije. Evropski statistični sistem zagotavlja infrastrukturo za statistične informacije. Sistem je zasnovan tako, da izpolnjuje potrebe več uporabnikov za namene odločanja v demokratičnih družbah. Predlog te uredbe je bil pripravljen za zaščito glavnih dejavnosti partnerjev evropskega statističnega sistema ter hkrati učinkovitejše zagotavljanje kakovosti in primerljivosti statistike ERK.

Med glavnimi merili, ki jih mora izpolnjevati statistika, sta usklajenost in primerljivost. Potrebne usklajenosti in primerljivosti države članice ne morejo doseči brez jasnega evropskega okvira, tj. zakonodaje Unije, ki določa skupne statistične koncepte, obrazce za poročanje in zahteve za kakovost.

Zahteva po primerljivosti je zaradi SKP zelo pomembna za kmetijsko statistiko.

Države članice, ki delujejo neodvisno druga od druge, cilja predlaganega ukrepa ne morejo zadovoljivo doseči. Ukrep se lahko učinkoviteje sprejme na ravni Unije na podlagi pravnega akta Unije, ki bo zagotovil primerljivost statističnih informacij na statističnih področjih, za katere velja predlagani akt. Zbiranje podatkov pa lahko izvajajo države članice.

- **Sorazmernost**

Predlog je v skladu z načelom sorazmernosti iz naslednjih razlogov:

Z uporabo istih načel v vseh državah članicah bo predlog zagotovil, da bo zbrana in pripravljena evropska kmetijska statistika kakovostna in primerljiva. Prav tako bo zagotovil, da bo evropska kmetijska statistika še naprej ustrezna in prilagojena tako, da bo izpolnjevala potrebe uporabnikov. S to uredbo bo priprava statistike stroškovno učinkovitejša, pri tem pa se bodo upoštevale posebnosti sistemov držav članic.

V skladu z načelom sorazmernosti je predlagana uredba omejena na najmanj, kar je potrebno za doseg njenega cilja, in ne presega tistega, kar je nujno za ta namen.

- **Izbira instrumenta**

Predlagani instrument: uredba.

Zaradi ciljev in vsebine predloga je uredba najprimernejši instrument. Pomembne skupne politike EU, kot je skupna kmetijska politika, so same na sebi odvisne od primerljive, usklajene in visokokakovostne kmetijske statistike na evropski ravni. To lahko najboljše zagotovimo z uredbami, ki se neposredno uporabljajo v državah članicah in jih ni treba najprej prenesti v nacionalno zakonodajo.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene / preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ocena „Strategije za kmetijsko statistiko do leta 2020 in pozneje“ se je sklicevala na takratno revizijo Evropskega računskega sodišča (na podlagi katere je bilo pripravljeno posebno poročilo št. 01/2016) kot vir informacij o tem, v kolikšni meri ERK ustreza potrebam uporabnikov po podatkih. Kot je bilo že navedeno, so te ugotovitve pomembna podlaga za predlog.

- **Posvetovanje z deležniki**

Eurostat razvija, pripravlja in izkazuje evropsko kmetijsko statistiko s tesnim, usklajenim in rednim sodelovanjem v evropskem statističnem sistemu, ki temelji na dolgotrajnem partnerstvu med Eurostatom in nacionalnimi statističnimi uradi ter vsemi drugimi ustreznimi organi.

Na splošno in v povezavi z dokumentom „Strategija za kmetijsko statistiko do leta 2020 in pozneje“ so glavne kategorije deležnikov evropske kmetijske statistike pripravljavci podatkov (nacionalni statistični uradi in drugi nacionalni organi ter Eurostat), respondenti (kmetje, organizacije kmetov in podjetja) ter uporabniki (javni in zasebni nosilci odločanja, zlasti druge službe Komisije, ter raziskovalci in novinarji). Z njimi so potekala poglobljena posvetovanja o težavah in zelenih spremembah sedanjega stanja, njihovih potrebah in prednostnih nalogah v zvezi s podatki, morebitnih možnosti politike za odpravo težav, učinkih predlaganih ukrepov ter zlasti o oblikovanju strategije. Glavni forumi za ta posvetovanja so bili: (i) sestanki in seminarji Stalnega odbora za kmetijsko statistiko (CPSA) in njegove naslednice, skupine direktorjev za kmetijsko statistiko (DGAS) (sestavljena iz direktorjev nacionalnih statističnih uradov za kmetijsko statistiko), na katerih pogosto potekajo predstavitve služb Komisije, mednarodnih organizacij in organizacij kmetov; (ii) sestanki Odbora za evropski statistični sistem (sestavljen iz generalnih direktorjev nacionalnih statističnih uradov); in (iii) redna posvetovanja in predstavitve znotraj služb Komisije.

Zaradi ocene je bilo opravljeno javno posvetovanje, rezultati pa so opisani v posebnem poročilu¹¹.

Glavne ugotovitve tega javnega posvetovanja, ki so osrednji del strategije za kmetijsko statistiko do leta 2020 in posledično te uredbe, so tri:

Veljavna zakonodaja Unije na področju kmetijske statistike ne izpolnjuje ustreznih novih in nastajajočih potreb po podatkih, saj njihovo zagotavljanje ni vključeno v zakonodajne akte, slednji pa niso dovolj prilagodljivi in povezani, da bi novim potrebam pravočasno zadostili.

Te *nove potrebe po podatkih* izhajajo predvsem iz nedavnega razvoja dogodkov v kmetijstvu, revidirane zakonodaje in sprememb prednostnih nalog politike, zlasti nedavno reformirane skupne kmetijske politike.

¹¹ Spletna stran Eurostata za javno posvetovanje:
<http://ec.europa.eu/eurostat/about/opportunities/consultations/eass> (na voljo samo v angleščini).
Poročilo o odprtem javnem posvetovanju:
<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/6937766/Agricultural-Statistics-Strategy-2020-Report.docx> (na voljo samo v angleščini).

Zbiranje podatkov ni usklajeno in dosledno, ker nastajajo nove potrebe po podatkih in ker se zakonodaja že več let razvija ločeno, delno pa tudi zato, ker se na različnih področjih kmetijske statistike uporabljajo različne opredelitve in koncepti.

Breme zagotavljanja podatkov se zaznava kot preveliko, ker se povečujejo potrebe po podatkih, ker zbiranje podatkov ni usklajeno in ker se sredstva na ravni Unije in nacionalni ravni še naprej zmanjšujejo. Potrjeno je bilo, da to breme ogroža zbiranje podatkov in njihovo kakovost.

V okviru posodobitve kmetijske statistike Evropske unije se od leta 2016 posodablja tudi ERK. Pri tem so bile pomembne ugotovitve revizije, ki jo je izvedlo Evropsko računsko sodišče (posebno poročilo št. 01/2016) o dohodkih kmetov. Priporočila iz tega poročila so bila vključena v širšo posodobitev, ki vsebuje več izboljšav ERK.

Komisija je ugotovila, da je za dve od teh izboljšav potrebna sprememba obstoječe uredbe, tj. vključitev regionalnih ekonomskih računov za kmetijstvo (RERK) in podaljšanje rokov za drugo oceno za ERK.

O tem sta obširno razpravljali delovna skupina za kmetijske račune in cene ter skupina direktorjev na visoki ravni za kmetijsko statistiko, ki sta skupini strokovnjakov iz držav članic.

Ker so RERK že dolgo uveljavljena statistika, ki se Eurostatu posreduje že več let, je njihova vključitev v Uredbo (ES) št. 138/2004 predvsem primer vključitve obstoječe metodologije, ki se uporablja v okviru dolgoletnega neformalnega dogovora. Glede na to, da je metodologija v sedanji obliki večinoma zadovoljiva (del VII priročnika ERK/ERG¹²), je ni treba preoblikovati. Metodologija in poglavje o regionalnih ekonomskih računih za kmetijstvo, ki ju je treba vključiti v uredbo, sta lahko odraz trenutne vsebine obstoječega priročnika. Kljub temu so potrebne manjše spremembe, da se upoštevajo ESR 2010 in tehnična posvetovanja z državami članicami.

O tem predlogu so potekale temeljite razprave s strokovno skupino za kmetijske račune in cene ter s skupino direktorjev za kmetijsko statistiko, ki sta potrdili, da bo Komisija (Eurostat) predlog obravnavala na podlagi svoje pravice do pobude. Predlog je bil predstavljen tudi Odboru za evropski statistični sistem, ustanovljenemu z Uredbo (ES) št. 223/2009.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Eurostat je o vsebini predloga obširno razpravljajal z nacionalnimi statističnimi uradi prek posebnih projektnih skupin in prek obstoječih strokovnih skupin, tudi na ravni direktorjev.

Predlog je bil oktobra 2020 predstavljen tudi Odboru za evropski statistični sistem.

- **Ocena učinka**

Odbor za regulativni nadzor je izdal pozitivno mnenje o oceni učinka „Strategije za kmetijsko statistiko do leta 2020 in pozneje“¹³, ki zajema tudi ERK¹⁴.

¹² EAA Manual on the Economic Accounts for Agriculture and Forestry EAA/EAF 97 (Priročnik za ekonomske račune za kmetijstvo in gozdarstvo EAA/EAF) (Rev. 1.1), 2000 <https://ec.europa.eu/eurostat/fr/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-27-00-782> (na voljo v angleščini, francoščini in nemščini).

¹³ SWD(2016) 430 (na voljo samo v angleščini).

Ocena učinka je bila opravljena na ravni strategije zaradi sistematičnega pristopa v celotnem sistemu kmetijske statistike, ki zagotavlja, da se vsi deli ujemajo.

V oceni učinka je bilo ugotovljeno, da bi morala biti EASS kot prednostna možnost na koncu zajeta v treh uredbah. Dve od teh uredb bi bili novi in bi nadomestili več starejših uredb EU o kmetijski statistiki. Prva od teh uredb, tj. uredba o integrirani statistiki na ravni kmetij, ki zajema podatke o strukturi kmetij, sadovnjakih in vinogradih, je bila sprejeta kot Uredba (EU) 2018/1091¹⁵. Druga od teh uredb je vzporeden zakonodajni predlog uredbe o statistiki kmetijskih vložkov in proizvodnje, ki zajema vloške in proizvodnjo kmetijskega sektorja: kmetijsko proizvodnjo (rastline in živali), vključno z ekološkim kmetovanjem, cene kmetijskih proizvodov, hranilne snovi in fitofarmacevtska sredstva. Tretja uredba, navedena v oceni učinka, je Uredba (ES) št. 138/2004 o ekonomskih računih za kmetijstvo (ERK), ki je predmet tega predloga o spremembi uredbe. ERK so satelitski račun nacionalnih računov in so makroekonomske narave, zato njihova vključitev v nove okvirne uredbe ni bila predlagana. Namesto tega je bilo predlagano, da jih – tako kot od začetka veljavnosti uredbe o ERK leta 2004 – še naprej ureja ločena zakonodaja.

- **Primernost in poenostavitve ureditve**

Predlog je del „Strategije za kmetijsko statistiko do leta 2020 in pozneje“, tj. pomembnega programa za posodobitev kmetijske statistike EU, ki ga Evropska komisija izvaja v tesnem sodelovanju z državami članicami EU. Strategija, ki jo podpira Odbor za evropski statistični sistem, je del programa ustreznosti in uspešnosti predpisov (REFIT), katerega cilj je racionalizirati in izboljšati EASS.

ERK so zrela statistika, za katero velja Uredba (ES) št. 138/2004. Predlagana nova uredba bi morala zajemati vse dele ERK, da se zagotovi kakovost te statistike. Uporabo neformalnih dogovorov bi bilo treba odpraviti. To bi pripomoglo k poenostavitvi, saj bo referenčna točka nova uredba, ki bo izpolnjevala vse potrebe po podatkih in vse zahteve glede poročanja o kakovosti.

Predlog o tem, kaj naj se vključi v predlagano spremembo uredbe, izhaja iz tekočih ukrepov za posodobitev ERK. ERK niso edini podatki, za katere velja neformalni dogovor. V primeru „vrednosti na enoto“ ERK, tj. podatkov, ki so se več let zagotavljali v okviru iste vrste sporazuma, je bilo na podlagi posodobitve ugotovljeno, da bi bilo treba zbiranje vrednosti enot na ravni EU zaključiti. Zato za vrednosti na enoto ni bilo predlagano, da se vključijo v spremembo uredbe o ERK, in bodo izpuščene. To je majhno, a nedvoumno zmanjšanje bremena za deležnike.

- **Temeljne pravice**

Predlog nima posledic za varstvo temeljnih pravic.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Jih ni.

¹⁴ https://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2016/sec_2016_0519_en.pdf (na voljo samo v angleščini).

¹⁵ Uredba (EU) 2018/1091 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o integrirani statistiki na ravni kmetij ter razveljavitvi uredb (ES) št. 1166/2008 in (EU) št. 1337/2011 (UL L 200, 7.8.2018, str. 1).

5. DRUGI ELEMENTI

• Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

Predlagano uredbo naj bi Evropski parlament in Svet sprejela leta 2021, kmalu zatem pa naj bi bil sprejet izvedbeni ukrep Komisije o poročanju o kakovosti. Uredba se bo neposredno uporabljala v vseh državah članicah EU, pri čemer ne bo potreben načrt za izvedbo.

Od držav članic se pričakuje, da bodo na podlagi nove uredbe Komisiji podatke začele zagotavljati leta 2022.

Predlagani zakonodajni instrument je del EASS, ki bo celovito ovrednoten, da se med drugim oceni, kako uspešen in učinkovit je pri doseganju ciljev, ter sprejme odločitve o morebitnih novih ukrepih ali spremembah.

• Spremljanje skladnosti pripravljene statistike

Eurostat izvaja redne ocene skladnosti. Te ocene vključujejo pregled razpoložljivosti, kakovosti in točnosti podatkov ter nadaljnje ukrepe v primeru neskladnosti.

V skladu z zakonodajo Unije morajo države članice Komisiji zagotoviti ustrezne podatke o kmetijski statistiki. Za te podatke veljajo strogi roki za pošiljanje, ki jih je treba upoštevati za dobro upravljanje, izkazovanje in koristnost evropske statistike, saj manjkajoči ali nepopolni podatki omejujejo razpoložljivost informacij (to pomeni, da ni mogoče izračunati agregatov Unije in objaviti podatkov v skladu z načrtovanimi časovnimi razporedi).

Osnovni pravni okvir za delovanje evropskega statističnega sistema in za vso sektorsko zakonodajo o pripravi evropske statistike je Uredba (ES) št. 223/2009.

Ker so v okviru ocen skladnosti pravočasnost, točnost in celovitost že izpostavljene kot pomembni dejavniki za zagotavljanje pravočasnega izkazovanja kmetijske statistike, bo večja pozornost namenjena tem in drugim vidikom kakovosti, da bi zagotovili zaupanje v statistiko, ki jo pripravljata Eurostat in evropski statistični sistem.

• Stalno izpopolnjevanje EASS: opredelitev potreb po novih podatkih in novih virih podatkov, izboljšanje doslednosti, zmanjšanje bremena

Eurostat z drugimi službami Komisije organizira letne predstavitve. Pomemben vidik teh predstavitev je izmenjava informacij o posameznih delovnih programih. Te predstavitve so formalna platforma za razpravo o prihodnjih potrebah po novih statistikah in pregled koristnosti razpoložljivih statistik.

Organizirano bo tudi nadaljnje sodelovanje z drugimi službami Komisije, nacionalnimi statističnimi uradi in drugimi nacionalnimi organi na različnih hierarhičnih ravneh na rednih sestankih in seminarjih strokovne skupine, sestankih skupine direktorjev in sestankih Odbora za evropski statistični sistem ter prek pogostih dvostranskih izmenjav. Posebna pozornost bo namenjena opredeljevanju upravnih podatkov in drugih virov informacij, ki se hranijo v skladu z zakonodajo Unije, ter ocenjevanju njihove primernosti za pripravo statistike, da bi sprejeli dogovore v zvezi z njihovo stabilnostjo, dostopnostjo in morebitno prilagoditvijo, na podlagi katerih bi bolje ustrezali statističnim zahtevam. Poleg tega bodo izvedena redna raziskovanja in analize, namenjena opredelitvi morebitnih možnosti za izboljšanje evropske kmetijske statistike in zmanjšanje bremena.

Te prilagoditve in splošno delovanje pravnega okvira se bodo spremljali in bodo ocenjeni zlasti glede na zgoraj omenjene cilje strategije.

- **Triletna poročila o spremljanju**

Da bi lahko spremljali delovanje obnovljenega EASS in zagotovili, da ta sistem dosega cilje programa REFIT glede poenostavitve in zmanjšanja bremena, bo vsaka tri leta objavljeno poročilo o delovanju celotnega sistema.

- **Ocena**

Drugo triletno poročilo o spremljanju bo nadomestila retrospektivna ocena prenovljenega EASS, ki bo izvedena v skladu s smernicami Komisije za ocenjevanje. Poleg tega bi lahko na tej retrospektivni oceni po potrebi temeljile nadaljnje revizije zakonodaje.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Predlagana uredba je sestavljena iz dveh novih členov in spremembe Priloge I (metodologija ERA) in Priloge II (Program pošiljanja podatkov).

Glavne spremembe so v prilogah I in II.

Prva glavna sprememba se nanaša na regionalne ekonomske račune za kmetijstvo (RERK). Države članice na podlagi neformalnega dogovora in v skladu z metodološkimi praksami, ki se uporabljajo od leta 2000, Eurostatu zagotavljajo RERK. Zaradi vključitve RERK v Uredbo (ES) št. 138/2004 je bilo Prilogi I dodano poglavje. Pri tem so se upoštevala posvetovanja s strokovnimi skupinami delegatov držav članic (delovna skupina za kmetijske račune in cene ter skupina direktorjev za kmetijsko statistiko) o nekaterih manjših posodobitvah sedanje metodologije. Slednja se tako aktualizira in je primerna za vključitev v uredbo. Priloga II je bila posodobljena tako, da se upoštevajo ustrezni roki za pošiljanje REKR.

Poleg tega je bil dodan člen, ki zajema zahteve glede poročanja o kakovosti (člen 4a). Od leta 2019 so države članice EU (z zelo redkimi izjemami) prostovoljno predložile poročila o kakovosti ERK v zvezi z zahtevami iz člena 12(2) Uredbe (ES) št. 223/2009. Vendar v Uredbi (ES) št. 138/2004 ni člena o poročanju o kakovosti. Člen 12(2) Uredbe (ES) št. 223/2009 določa posebno vključitev zahtev glede poročanja o kakovosti v sektorsko zakonodajo, kar omogoča, da se poleg rokov za pošiljanje opredelijo načini, struktura, pogostost in kazalniki ocenjevanja poročil o kakovosti. Natančna ureditev poročanja o kakovosti za ERK je trenutno le neformalna in bi se z vključitvijo člena 4a formalizirala.

Tretja glavna sprememba se nanaša na podaljšanje rokov za pošiljanje drugih ocen ERK, da bi se lažje dosegla boljša kakovost podatkov. Kar zadeva nacionalne podatke, države članice za namen ERK posredujejo prve ocenjene podatke (rok novembra referenčnega leta n), druge ocenjene podatke (rok januarja leta n+1) in končne podatke (rok septembra leta n+1). Drugi podatki prehitro sledijo prvim, da bi se kakovost lahko znatno izboljšala. Zato bi bilo treba roke za pošiljanje drugih ocen podaljšati z januarja leta n+1 na marec leta n+1, da bi imele države članice več časa za pridobitev kakovostnejših podatkov. Ker pravočasnost ključnih prvih ocen in končnih podatkov ostaja nespremenjena, se zdi primerno v ta namen podaljšati roke za druge ocene. Priloga II je bila posodobljena tako, da se upošteva predlagana sprememba rokov za pošiljanje drugih ocen EKR.

Namen preostalih predlaganih sprememb členov je:

- pojasniti prvi rok za pošiljanje podatkov za regionalne ekonomske račune za kmetijstvo (člen 3(2));
- omogočiti morebitna odstopanja od zahtev za regionalne ekonomske račune za kmetijstvo (člen 4b);
- sklicevanje na postopek v odboru (člen 4c), ki ni naveden v veljavni zakonodaji, vendar bi ga bilo treba dodati;
- v Prilogi I je predlaganih nekaj dodatnih sprememb (po posvetovanju s skupinami strokovnjakov).

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Uredbe (ES) št. 138/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o ekonomskih računih za kmetijstvo

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 338(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶ vsebuje referenčni okvir skupnih standardov, opredelitev, klasifikacij in računovodskih pravil za pripravo računov držav članic za statistične zahteve Unije („ESR 2010“).

(2) Uredba (ES) št. 138/2004 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷ vzpostavlja ekonomske račune za kmetijstvo (ERK) v Uniji z določitvijo metodologije in časovnih rokov za pošiljanje kmetijskih računov. Ekonomski računi za kmetijstvo so satelitski računi nacionalnih računov, kakor so opredeljeni v ESR 2010, namenjeni pa so pridobitvi usklajenih in med državami članicami primerljivih rezultatov za pripravo računov za namene Unije.

(3) Regionalni ekonomski računi za kmetijstvo (RERK) so ERK, prilagojeni na regionalni ravni. Samo nacionalni podatki ne morejo prikazati celotne in včasih zapletene slike dogajanja na podrobnejši ravni. Podatki na regionalni ravni prispevajo k boljšemu razumevanju raznovrstnosti regij ter dopolnjujejo informacije za Unijo, euroobmočje in posamezne države članice. Zato je treba RERK vključiti v Uredbo (ES) št. 138/2004, in sicer kar zadeva metodologijo in ustrezne roke za pošiljanje.

(4) Statistika ni več zgolj eden od številnih virov informacij za oblikovanje politik, temveč ima v postopku odločanja osrednjo vlogo. Za odločanje na podlagi dokazov je potrebna statistika, ki ustreza visokim merilom kakovosti, kakor je določeno v Uredbi (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸, v skladu z nameni, za katere se uporablja.

¹⁶ Uredba (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Evropski uniji (UL L 174, 26.6.2013, str. 1).

¹⁷ Uredba (ES) št. 138/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. decembra 2003 o ekonomskih računih za kmetijstvo v Skupnosti (UL L 33, 5.2.2004, str. 1).

¹⁸ Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. Marca 2009 o evropski statistiki ter razveljavitvi Uredbe (ES, Euratom) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih

(5) Uredba (ES) št. 223/2009 določa pravni okvir za evropsko statistiko ter od držav članic zahteva, da upoštevajo statistična načela in merila kakovosti iz navedene uredbe. Poročila o kakovosti so bistvena, da se oceni in izboljša kakovost evropske statistike ter da se o tej kakovosti poroča. Odbor za evropski statistični sistem je kot evropski statistični standard za poročanje o kakovosti potrdil enotno integrirano metapodatkovno strukturo, pri čemer je z enotnimi standardi in usklajenimi metodami prispeval k izpolnitvi zahtev glede kakovosti statistike iz Uredbe (ES) št. 223/2009, zlasti iz člena 12(3) navedene uredbe.

(6) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za ureditev za poročila o kakovosti in njihovo vsebino. Poleg tega bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z morebitnimi odstopanji od zahtev regionalnih ekonomskih računov za kmetijstvo. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta.

(7) Z ERK se evropskim oblikovalcem politik trikrat letno zagotovijo pomembni letni makroekonomski podatki; prvi in drugi oceni sledijo končni podatki. Sedanji rok za pošiljanje drugih ocen ERK po koncu referenčnega obdobja ne zagotavlja veliko časa za zbiranje izboljšanih podatkov v primerjavi s podatki, ki so bili predloženi za prve ocene ERK. Da bi se izboljšala kakovost drugih ocen, je treba rok za pošiljanje nekoliko podaljšati.

(8) Uredbo (ES) št. 138/2004 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.

(9) Opravljena so bila posvetovanja z Odborom za evropski statistični sistem –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (ES) št. 138/2004 se spremeni:

(1) v členu 3(2) se doda naslednji stavek:

„2. Podatki za regionalne ekonomske račune za kmetijstvo se prvič pošljejo najpozneje do 30. junija 2022.“

(2) vstavijo se naslednji členi:

„Člen 4a

Ocena kakovosti

1. Države članice sprejmejo ukrepe, potrebne za zagotovitev kakovosti poslanih podatkov in metapodatkov.

2. V tej uredbi se za podatke, ki jih je treba poslati v skladu s členom 3 te uredbe, uporabljajo merila kakovosti, določena v členu 12(1) Uredbe (ES) št. 223/2009.

3. Komisija (Eurostat) oceni kakovost sporočenih podatkov.

4. Pri uporabi meril kakovosti iz odstavka 2 za podatke, za katere velja ta uredba, Komisija z izvedbenimi akti opredeli načine, strukturo, pogostost in kazalnike ocenjevanja poročil o kakovosti ter določi rok za predložitev poročil Komisiji (Eurostatu). Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 4c(2).

Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti (UL L 87, 31.3.2009, str. 164).

5. Države članice v najkrajšem možnem času obvestijo Komisijo (Eurostat) o vseh pomembnih informacijah ali spremembah v zvezi z izvajanjem te uredbe, ki bi vplivale na kakovost poslanih podatkov.

6. Države članice Komisiji (Eurostatu) na ustrezno utemeljeno zahtevo predložijo dodatna pojasnila, potrebna za oceno kakovosti statističnih informacij.

Člen 4b

Odstopanja

1. Če bi bile za uporabo te uredbe potrebne večje prilagoditve nacionalnega statističnega sistema države članice v zvezi z izvajanjem vsebine točke VII Priloge I „Regionalni ekonomski računi za kmetijstvo“ in programa pošiljanja podatkov za regionalne račune za kmetijstvo iz Priloge II, lahko Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi navedeni državni članici odobri odstopanja za največ dve leti.

2. Zadevna država članica Komisiji predloži ustrezno utemeljeno zahtevo za tako odstopanje v treh mesecih od [vstaviti datum začetka veljavnosti te uredbe].

3. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 4c.

Člen 4c

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga Odbor za evropski statistični sistem, ustanovljen z Uredbo (ES) št. 223/2009. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.“

(3) Priloga I se spremeni v skladu s Prilogo I k tej uredbi.

(4) Priloga II se spremeni v skladu s Prilogo II k tej uredbi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik